

7+ Yaş
ISSN 1300-8463
9 771300 846308
Temmuz 2024 Sayı: 528

Çocuk

diyanet

Orta Sayfa Posteri

Etkinlik
-Çıkartma-

Ali Bosna Hersek'te

Çevreci Kuşlar
Gökçe ile Çerez

TEKNO
DÜNYAM

Alabalık ile Kalabalık

Kelime Oyunu
Kartları

Çocuk

✉ cocukdergisi@diyanet.gov.tr

🌐 dergi.diyanet.gov.tr

🐦 [DiyanetCocuk](https://twitter.com/DiyanetCocuk)

📷 [diyanetcocukdergisi](https://www.instagram.com/diyanetcocukdergisi)

f [diyanetcocukdergisi](https://www.facebook.com/diyanetcocukdergisi)

Abonelik İşlemleri

Tel: 0312 295 71 96 – 97

0312 295 72 05 – 06

Faks: 0312 285 18 54

e-mail: dosim@diyanet.gov.tr

dosabone@diyanet.gov.tr

Online Abonelik

dergiabone.diyanet.gov.tr

yayinsatis.diyanet.gov.tr

Hesap No

Döner Sermaye Daire Başkanlığının

T.C. Ziraat Bankası,

Mustafa Kemal Mahallesi Şube

IBAN:

TR61 0001 0024 8605 9943 0850 57

Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni

Cafer Tayyar Doymaz

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Dr. Lamia Levent Abul

Mali İşler ve Dağıtım Sorumlusu

Ahmet Bulut

Editör

Dr. Kübra Çiçekli

Yayın Koordinatörleri

Hasan Yıldırım

Fatma Kaya

Sümeyye Oğul

Dijital Medya

Ömer Güçlü

Şahin Bodur

Tashih

Said Şan

İletişim

Diyanet İşleri Başkanlığı

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar

Bulvarı No: 147/A 06800 Çankaya/Ankara

Tel: (0312) 295 86 08

Faks: (0312) 295 61 92

Milli Eğitim Temel Kanunu (16.6.1983 gün

ve 28442 sayılı Kanunu'nun 15'inci madde

ile Değişik 55'inci maddesinin ikinci fıkrası

gereğince) Başkanlığımız yayınlarının

öğrencilere tavsiyesinde bir sakınca yoktur.

Çizgi ve metinlerin bilimsel

sorumluluğu yazar ve çizerlerine aittir.

Kapak Çizim

Özlem Güneş

Yayın Türü

Aylık, Yaygın Süreli Yayın

Diyanet Çocuk Dergisi (Türkçe)

Basım Tarihi: 24.06.2024

Basım Yeri: İstanbul

ISSN: 1300-8463

Tasarım

Lunapark Eğitim Yayıncılık

Alacaatlı Mah. 4834 Cad. Ticaret Merkezi 10/43

Çankaya/Ankara Tel: (0506) 907 97 97

Baskı

İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim

Caddesi İhlas Plaza No: 11 A/41 Yenibosna

Bahçelievler/İstanbul Tel: (0212) 454 30 00

Merhaba

Yaz mevsiminin bu güzel günlerinde yeni sayımızla sizleri karşılıyoruz. Okullar kapandı ve yaz tatili başladı. Yaz tatilini hem Kur'an-ı Kerim öğrenerek hem de eğlenerek geçirebileceğiniz yaz Kur'an kursları da açıldı. Yeni bilgiler öğreneceğiniz bu güzel ve eğlenceli kurslara katılmayı ihmal etmeyin.

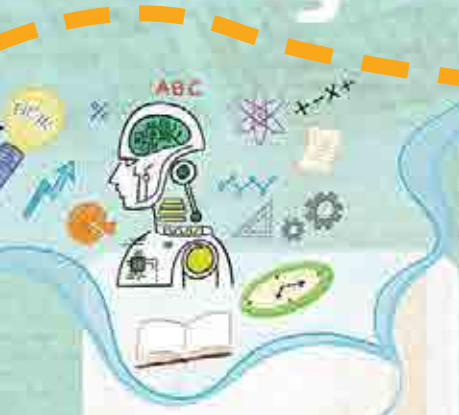
Bu ay hayatımızın her alanında yer alan teknolojiyi "Tekno Dünyam" başlığıyla dergimizin gündemi yaptık. Teknoloji günden güne gelişmeye ve değişmeye devam ediyor. Dergimizin içerisinde bu konuyla alakalı yazılar ve eğlenceli bulmacalar var. Bu sayımızda da kelime oyunu kartları ekini vermeye devam ediyoruz. Arkadaşlarınızla tatilde kelime oyununu oynayarak yeni kavramlar öğrenip, eğlenceli vakit geçirebilirsiniz.

7 Temmuz'da hicri yılın başlangıcı olan muharrem ayına gireceğiz. Şimdiden hepinizin hicri yılını tebrik ediyorum. Aynı zamanda temmuz ayında 15 Temmuz Demokrasi ve Millî Birlik Günü yer alıyor. Bu vesileyle vatan uğruna şehit düşen bütün kahramanlarımızı rahmetle anıyoruz. Sizleri derginizle baş başa bırakıyor ve hepinize keyifli okumalar diliyorum. Allah'a emanet olun.

Dr. Lamia Levent Abul

içindekiler

Sure
Kâşifi

6

Alabalık
ile
Kalabalık

14

Görgülü
Kuşlar

18

Mercek

4

İyi
Hikâyeler

12

Usta
Kalemler

16

Dünya
Çocukları

20

Mercek	4
Sure Kâşifi	6
N'olmuş N'olmuş	8
Bulmaca	10
İslam Sanatı ve Mimari	11
İyi Hikâyeler	12
Alabalık ile Kalabalık	14

Usta Kalemler	16
Görgülü Kuşlar	18
Dünya Çocukları	20
Resmimin Hikâyesi	22
Hayvanlar Âlemi	24
Bulmaca	26
Çıkartmalı Etkinlik	27

Resmimin
Hikâyesi

22

Bilim ve
Teknoloji
Postası

28

Bu Söz
Bize Ne
Söyler?

34

Bir
Değişik
Kelime

40

Hayvanlar
Âlemi

24

Gökçe
ile
Çerez

32

Allame
Nine

36

Şu
Acayip
Dünya

42

Bilim ve Teknoloji Postası.....	28
Zaman Yolcusu	30
Gökçe ile Çerez.....	32
Bu Söz Bize Ne Söyler?	34
Allame Nine.....	36
Resim Resim İçinde	38
Bir Değişik Kelime	40

Şu Acayip Dünya.....	42
Neşeli Karikatürler	44
Sizden Gelenler	46
Bulmaca Çözümleri	48

HAYATIN İÇİNDE TEKNOLOJİ

İnsan, hayatının kolaylaşması için gayret içinde. Zahmetsiz yaşama hissini merceği ise bilim ve teknolojidir. Tabii bu serüvende insanın en büyük destekçisinin Allah'ın ilk emri olan "Oku!" ve insanın meraklı hâli olduğunu unutmamak gerek. Bu maceranın sebebi ihtiyaçlar, bazen kendini bir bisiklette bazen zamanın bekçisi saatte bazen değirmen yelinde gösterdi. Hatta zaruretlar insanı denizcilik teknolojisine üretimine bile itti.

Peki, geçmişte durum buyken ya şimdiki dünyamız? Bu mekanik gelişmeler otomasyon araçlara yerini bırakıyor. Böylece daha kolay yaşama isteği, fikirlerle mucizevi olarak birleşiyor.

Bakin bize neler neler getirmiş?

Basit kaldıraç mantığı yerini elektrikli lunaparklara bırakırken optik ilmi gözlük merceklerinden teleskoplarla gelişmiş. Elektromanyetizma kullanımı pusuladan farklı mecralara doğru evrilmiş. Televizyon dalgaları, radyo dalgaları, mikro dalgalar olarak karşımıza çıkmış.

Tedavilerde ultrason, elektromanyetik tedavi cihazları tıp sahasında kendini göstermiş. Ya iletişim ihtiyacımıza ne demeli? Duman ve kuşla iletişimden sonra bugün geldiğimiz nokta bambaşka bir boyut...

Bizim yüz yüze iletişim kurmadığımızda bile ulaşmak istediklerimiz var. Uzaktaki kişilerden haber almak için geliştirilen ilk elektrikli telekomünikasyon sistemi telgrafı. 1800'lü yılların başında icat edilen telgraf, bilginin iletken teller üzerinden gönderilmesini sağlayan araçtı. Telefon ise daha ileri bir teknoloji olarak Alexander Graham Bell'in elinde "Alo" sesiyle dünyaya açıldı. Burada kaldı mı? Hayır... "Anneme ihtiyacım var." hissi bizi sardığında hemen elimize aldığımız cep telefonları da teknolojik ilerlemeden nasibini aldı. Şarjını doldurduğunda bu cihazlar artık sadece iletişim değil yüksek çözünürlüklü fotoğraf ve video çekme, internete girebilme, müzik, film ve oyun, harita olarak kullanılagelen her alanı içine alan araçlar oldu. Hatta bazen sağlık durumumuzu bile ondan sorar hâle geldik.

Bir de hesap makinesinden bilgileri tek tek sayan bilgisayarlara... İlk bilgisayar "ENIAC"ın bir oda büyüklüğünde, yaklaşık 6.000 mekanik anahtarı olan ve sadece toplama çıkarma gibi basit işlemleri gerçekleştirme kabiliyetine sahip olduğunu biliyor muydunuz? Günümüz bilgisayarlarının geldiği nokta ise daha fazla nanoteknolojiye uygun aritmetiksel ve mantıksal işlemler yapabilen ve hafızasına depoladığı bilgilere istenildiğinde erişilebilen bir teknolojidir. Hatta akıllı saat, akıllı bileklik, akıllı gözlük gibi giyilebilir aksesuarlar gösteriyor ki hayatımız teknolojik bir hâl aldı. Bu dur durak bilmeyen teknolojinin geleceği noktayı hayal edebiliyor musunuz?

SURE KÂŞİFİ

Sure adını, gecenin karanlığının yarılarak sabahın ortaya çıkışını ifade eden yarmak manasındaki bir kelimedenden alır. Bu sure dua olarak da okunabilir.

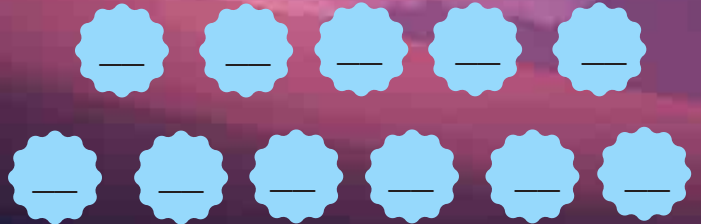
Sevgili Peygamberimiz bu güzel sureyi çokça okumamızı tavsiye etmiş. Bu sure indiği zaman ashabından Ukbe b. Amir'e benzeri görülmemiş bir surenin indirildiğini söylemiş. Aynı zamanda bu surenin her türlü kötülüğe karşı bizleri koruyan en güzel dua olduğunu belirtmiş.

Sure beş ayetten oluşmaktadır. İlk ayette yarattığı şeylerden gelebilecek kötülüklerden sabahın Rabbine sığınmamız istenir. Dünyada iyilik ve güzelliklerle karşılaştığımız gibi bazen kötülüklerle de karşılaşabiliyoruz. Bu yüzden kötülüklerle karşılaşmadan önce bu şekilde dua ettiğimiz zaman kötülüğe karşı önlemimizi almış oluyoruz.

Ayetin devamında karanlık çöktüğü zaman gecenin şerrinden Rabbimize sığınmamız gerektiği vurgulanıyor. Karanlık çöktükten sonra kötülüklerin daha rahat yapılabileceği bir ortam oluşur. Bu nedenle surede özellikle geceye dikkat çekilmiştir.

Bir sonraki ayette düğümlere üförenlerin şerrinden ifadesi yer alır. Burada düğümlere üförenlerden maksat sihir ve büyü ile uğraşan kimselerdir. Dinimizde bu tarz uğraşlar büyük günah olarak kabul edilmiş ve yasaklanmıştır. Bu nedenle bu işlerle uğraşan kimselerin kötülüğüne karşı da Rabbimize sığınmamız gerekir.

Son ayette kıskandığı zaman kıskanç kişinin şerrinden korunmak için Rabbimize sığınmamız emredilir. Kıskançlık yani haset, kişilerin sadece kendilerini düşünme ve başkalarının kendisinden daha iyi bir durumda olmamasını isteme hâlidir. Böyle insanlara karşı da içeriğini anlattığımız bu sureyi okuyarak en güzel tedbiri almış oluruz. O zaman gelin bu surenin önce hangi sure olduğunu bulalım sonra da bir an önce ezberleyelim.

N'OLMUŞ
N'OLMUŞ

Diyanet Çocuk
Dergisi'nin İlk Sayısı
Yayımlandı (1979)

Kabotaj
(Denizcilik)
Bayramı

Türk Dil Kurumu
Kuruldu (1932)

Astronot
Neil Armstrong Ay'a
İlk Ayak Basan İnsan
Oldu (1969)

15 Temmuz Demokrasi
ve Millî Birlik Günü

Uluslararası
Nasrettin Hoca
Şenlikleri
(5-10 Temmuz)

TEMMUZ

PT	SA	ÇA	PE	CU	CT	PZ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Lozan
Antlaşması
İmzalandı (1923)

Aşure Günü

Dünya Hepatit
Günü

Eyyâm-ı Bahâr
(En Sıcak Günler)
(31 Temmuz
7 Ağustos)

Hicri Yılbaşı

Gazeteciler ve Basın
Bayramı

Ne izleyelim?

Horton Kimi Duyuyor?
Fil Horton, günlerden bir gün toz tanesinden bir yardım çığlığı duyar. O taneciğin içerisinde yaşayanlar olabileceğini düşünmeye başlar ve onlara yardım etmeye karar verir. Böylece Horton'un macerası başlar. Sizler de bu maceraya ortak olmak istiyorsanız bu filmi kaçırmayın. Hepinize iyi seyirler.

Tarifler

Malzemeler

2 adet
dondurulmuş muz
7-8 adet dondurulmuş çilek
(İsteyen evinde dondurduğu farklı meyveleri de kullanabilir.)
1 yemek kaşığı bal
Yarım çay bardağı süt
Yarım limon kabuğu rendesi

Yapılacaklar

15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü'yle ilgili bir resim yapın ve bize gönderin dergide yayımlayalım. Tabii bütün şehitlerimize birer Fatıha suresi okuyup dua etmeyi de ihmal etmeyin.

Aşure Günü'nün de içinde bulunduğu muharrem ayında ailenizle birlikte aşure hazırlayın ve komşularınıza ikram edin.

Yaz Kur'an Kursu'na başlayın. Dergimizin eki olarak hazırladığımız kelime oyununu arkadaşlarınızla birlikte oynayın.

Nasrettin Hoca fıkralarından birkaç tane öğrenip arkadaşlarınıza anlatın.

Hazırlanışı

Bütün malzemeleri blendera alıp karıştırın.

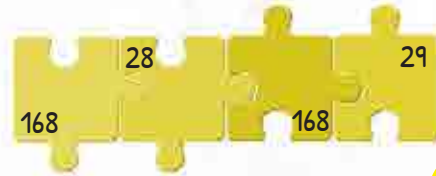
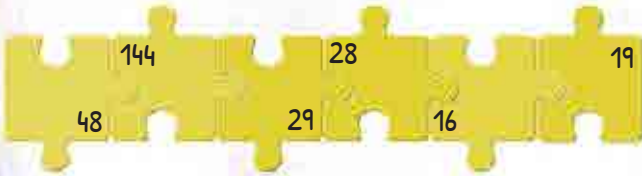
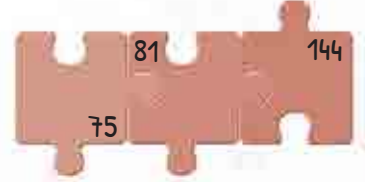
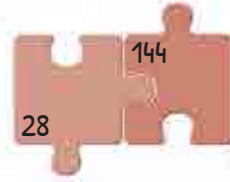
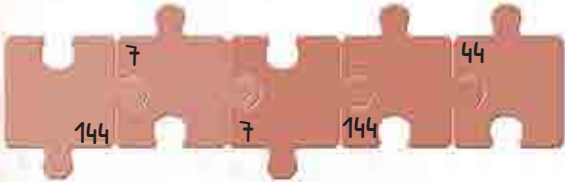
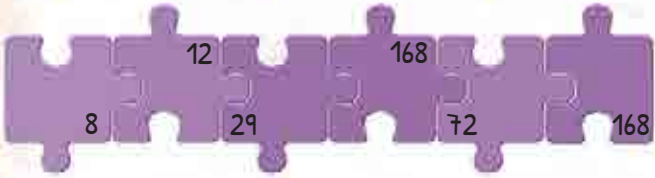
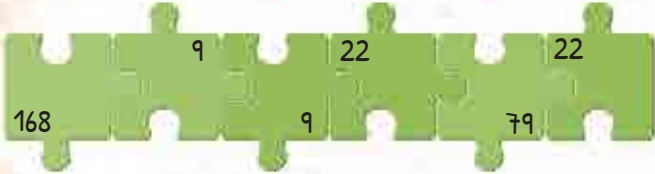
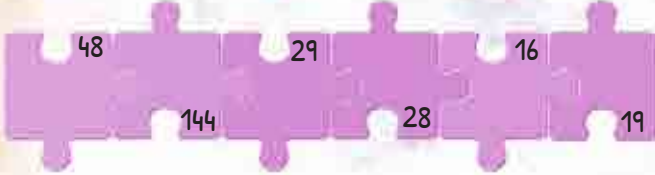
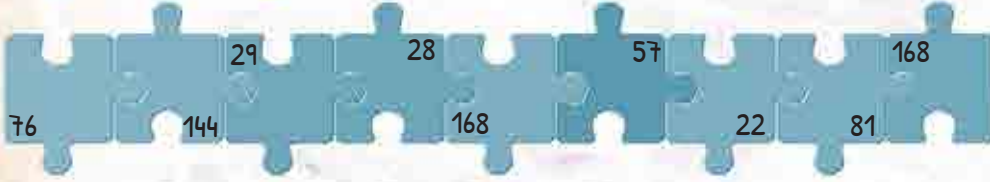
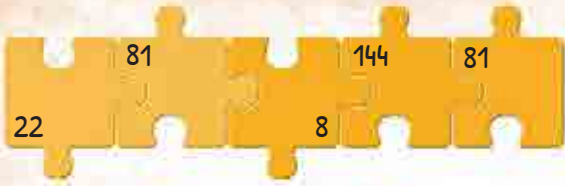
Daha sonra dondurmanızı servis kâsenize koyun.

Evdeki dilediğiniz malzemelerle süsleyin.

Afiyet olsun.

ÇÖZBUL

Aşağıdaki işlemleri çözün. Sonuç tablodaki hangi sayı ya da rakam çıkıyorsa onun olduğu yere uygun harfi yazın. Bütün harfleri tamamladığınızda Sevgili Peygamberimizin güzel bir hadisini öğreneceksiniz.

$$\begin{array}{c} A = 2x \\ S = b / \\ -50 = i \\ +9 = N \\ 72 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} K = 20 + \\ D = 2 / \\ -27 = R \\ x3 = E \\ 56 \end{array}$$

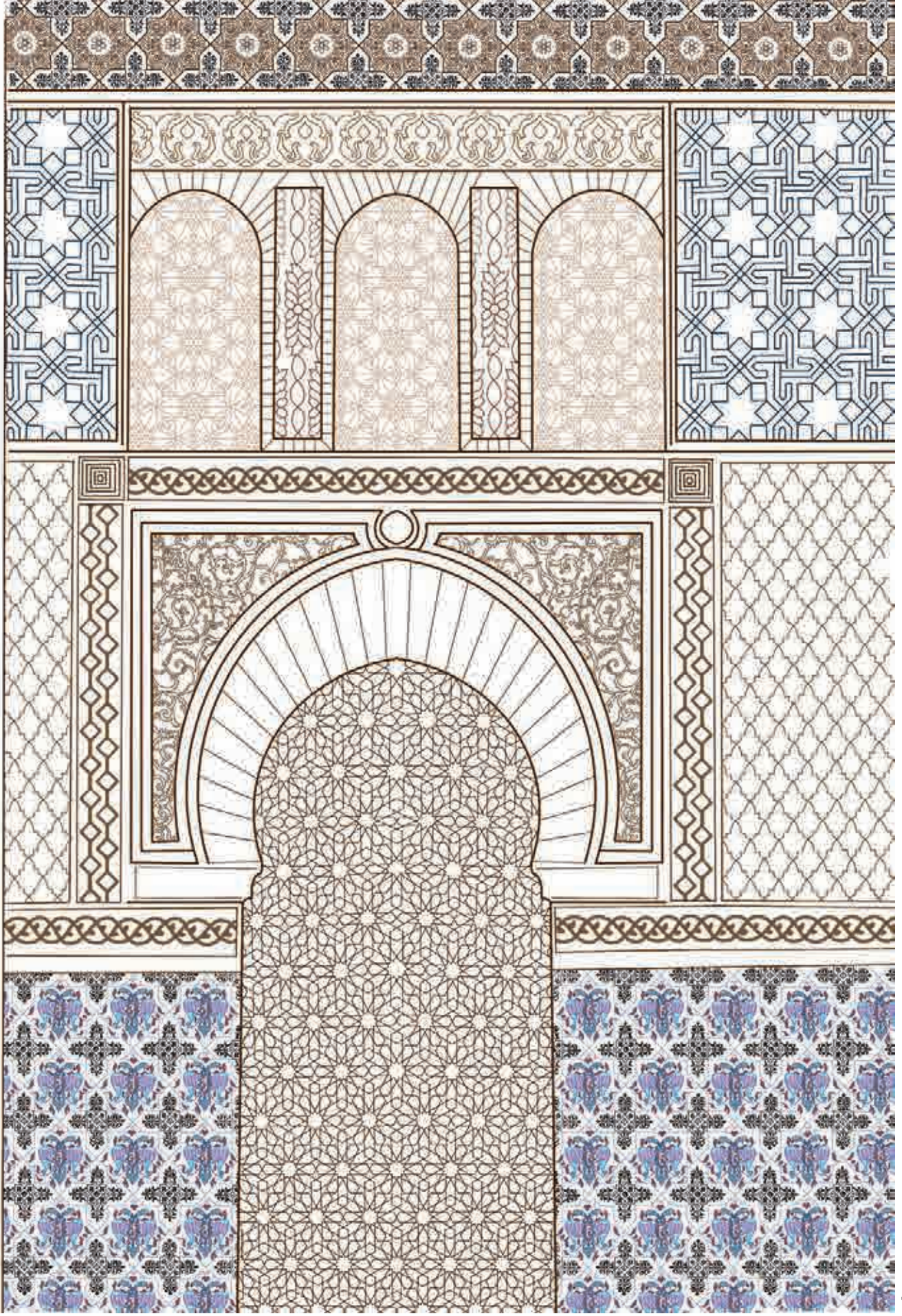
$$\begin{array}{c} \text{Ş} = 9 + \\ I = 3 / \\ -29 = M \\ x1 = Y \\ 48 \end{array}$$

$$\begin{array}{c} H = 19 + \\ C = 2x \\ -27 = T \\ +43 = Ğ \\ 25 \\ x3 = O \\ -18 = L \\ 36 \\ /3 = Ü \end{array}$$

Sayfada, yandaki şekillerden kaç tane olduğunu bulun.
Dikkat edin, kesik şekiller sayılmamaktadır.
Sayfayı boyamayı unutmayın.

Bir kapı üzerinden Selçuklu Mimarisi Süslemeleri.
Bu süslemeler, İslam Geometri Sanatı örnekleridir.
Çift başlı Kartal Anadolu Selçuklu Devleti'nin simgesidir.

SIRA SIRA SINAVLAR SARI SARI ÜZÜMLER

Ela, aslında kötü bir öğrenci olmayan ablası Eda'nın başının, deneme sınavlarıyla dertte olduğunu bilmiyor. Cevap kaydırma, sayfa atlama, soruyu yanlış anlama hepsi gelip ablasını buluyor. Her sınavda başarı sıralaması istikrarlı bir şekilde aşağı doğru iniyor. Alaycı arkadaşları Eda'nın kaç sınav sonra sonuncu olacağını tahmin edip eğlenmeye başladılar bile. İşte bu durum Eda'yı fena hâlde üzüyor. Ama Ela'nın hiçbirinden haberi yok. Elinde kocaman bir masal kitabı ablasının gözlerinin içine sıcacık bakıyor. Eda mecburen okuyacak o kitabı, bu şirinlik kayıtsız kalınacak gibi değil.

“Sen biraz daha büyü bakalım ufaklık.” diyor Eda, “Bütün dertlerimi anlatacağım sana. Masal niyetine onları dinlersin artık.” Ela tatlı tatlı gülüyor. Bir varmış bir yokmuş. İki komşu varmış. Birinin adı Karaüzümcü diğerrinin adı Sariüzümcü'ymüş. Bu komşuların yan yana iki üzüm bahçesi varmış. Bahçelerden birinde koca koca kara üzümler, diğerrinde boncuk boncuk sarı üzümler olurmuş. Günün birinde kara üzümlerin olduğu bahçeye bir hırsız girmiş. Asmalardan birindeki bütün üzümleri toplayıp kaçmış. Sariüzümcü, “Komşum sen de çok tedbirsizsin.” deyip kahkahalarla gülmüş.

Zaten üzgün olan Karaüzümcü, komşusu böyle gülünce daha çok üzülmüş. Aradan birkaç gün geçmiş ve hırsız yeniden ortaya çıkmış. Bu sefer sarı üzümlerin olduğu bahçeye girip öyle tek bir asmayı değil bütün bahçeyi toplayıp kaçmış. Üzülme sırası Sariüzümcüdeymiş. Üzümler olmazsa ailesine erzak ve öteberi alamazmış. Şimdi ne yapacaktı?

Böyle kara kara düşünürken omzunda bir el hissetmiş. Gelen komşusuymuş. "Haydi gel komşum, benim kalan mahsulümü paylaşalım." demiş.

"Ne yani" demiş Sariüzümcü "Benim hâlime gülmeyecek misin?" Karaüzümcü şöyle demiş: "Sana gülersem elimde kalan üzümler de gidecek diye korkuyorum."

Bu cevaba ikisi de çok gülmüşler ve o günden sonra sadık dostlar olmuşlar. Eda kitabı kapatıp düşüncelere daldı. "Benim sadık dostum olsa olsa derslerim olur." deyip güldü. Ela, ablasının neden böyle söylediğini anlamadı. Masal kitabını açıp aklında kaldığı kadarıyla okumaya başladı: "Bir varmış bir yokmuş. Sarı sarı üzümler, kara kara hırsızlar, boncuk boncuk komşular varmış."

Hikâyenin Hadisi:

"Kardeşinin başına gelene sevinme. Çünkü Allah ona acır da seni de benzer bir musibet ile sınavıverir."

Az sonra...

Dostum Hastane ne tarafta? Uzaksa bir taksi çağıralım ninem yorulmasın daha fazla.

Yok yok istemem araba maraba. Gidelim yüz gecimize kuvvet.

Tamam, zaten beş dakika gösteriyor navigasyon yolu.

Yok yok nine. Navigasyon bu. Yolu tarif ediyor.

Tövbe bismillah. O ses senden mi çıktı Kala?

Beş yüz metre sonra kavşaktan ilk çıkışa girin. Hedefimiz sağda kalacak.

Kim kim? Nerede hani? Hem nereye gideceğimizi nereden biliyor da tarif ediyor?

Neyi uygulamayayım evladım? Ne diyorsun?

Telefondan geliyor ses nine. Uygulama bu.

Eyvaah!

Birkaç saat sonra...

İki sıra Selanik örgüsünden sonra malıpe geçeceğiz...

Sevdim mi bunu nine?

Hem nasıl? Ne güzel anlatıyor baksana. Bu arabalı yelekten öreceğim Torun Balk'a. Namimasyon da istemem durom da. Bak bu tam benlik.

Ee ben sana dedim senin seveceğin şeyler de var diye. Bir de yemek tarifi veren videolar var, ondan da açayım mı sana?

Aç yavrum aç. Sevdim bu tektolociyi bak ben.

Kendini Arayan Minik Su Damlası

Güneş doğmak üzereydi. Minik su damlası üzerinde bulunduğu yapraktan aşağıya doğru kaydı. Çimenlerin üzerine şıp diye düştü. Önce toprağa baktı, sonra gökyüzüne. Nereden gelmişti, nereye aitti, düşünmeye başladı. Gökyüzü cam gibiydi, bulutlardan eser yoktu. Minik su damlası böylece bir yağmur damlası olmadığından emindi. Nereye ait olduğunu, nereden geldiğini bulmak için yuvarlandı, yuvarlandı ve minik bir derenin kenarında durdu. Dere, yosunlu zeminden usul usul akıyordu. Yüzyıllardan beri akıyordu.

Kâh bahçelerdeki sebzelere can veriyor kâh çocukların ayaklarını serinletiyordu. Minik su damlası, derenin kulağına fısıldadı:

“Merhaba, sanırım ben size aitim. Aranıza katılabilir miyim?”

Dere, minik su damlasını baştan aşağı süzdü.

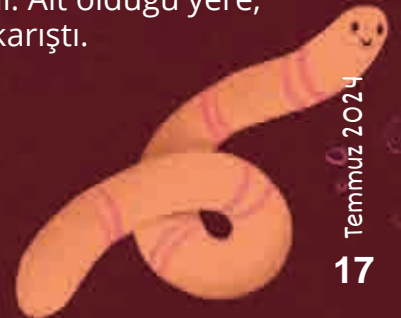
“Merhaba minik damla.” dedi, “Buraya ait olduğunı düşünmüyorum çünkü sen bir dereye ait olmayacak kadar berraksın. Yine de gel katıl aramıza. Yer vardır bizde bütün damlalara.”

Minik su damlası derenin cömert teklifini kabul edemezdi çünkü o, ait olduğu yeri arıyordu.

Teşekkür ederek oradan ayrıldı. Salkım söğüt yapraklarının öptüğü yerlerden dere boyunca yuvarlanmaya devam etti. Tam da o sırada çayırların içinde otlanan bir inek yavrusu hapşırdı. Pembe burnundan birkaç damla havaya saçıldı. Minik su damlası "Ben de bu ineğin burnundan fırlamış olabilirim, ait olduğum yer işte tam olarak burası diye düşündü." Hem pembe burnlu inek yavrusuyla hem de yere düşen hapşırık damlalarıyla konuşan minik su damlası üzülerek oradan ayrıldı. Ne yazık ki onun yeri, ineğin pembe burnu da değildi. Kararlıydı, aramaya devam edecekti. Fakat elini çabuk tutmalıydı çünkü güneş doğmak üzereydi. Buharlaşıp gitmesi an meselesiydi. Minik su damlası daha hızlı yuvarlanmaya başladı. Su kanallarını geçti, bahçeleri geçti, kırlardaki çiçekleri geçti... Yol boyunca kelebeklerle tanıştı, arılara akıl danıştı. Ne yana gitse, kime sorduysa nereden geldiğini bir türlü öğrenememişti. Güneş bir portakal gibi ucunu göstermeye başladı. Minik su damlası birkaç dakika içinde buharlaşacak ve kaybolup gidecekti. Gitgide azaldığını hissetti. Biraz soluklanmak için iri yaprakları olan bir bitkinin altına geçti.

Kafasında cevaplanmamış onlarca soruyla dinlenmeye koyuldu. İşte o sırada olan oldu ve üzerine şıp diye bir şey damladı. Bu onun ikiz kardeşi olabilir miydi? Yeniden tüm gücünü topladı ve belki de son kez konuştu: "Merhaba" dedi, üzerine düşen iri damlaya "Sen bir yağmur damlası değilsin. Dereye da ait değilsin, hatta bir inek yavrusunun pembe burnundan çıkmadığını da biliyorum. Peki, sen kimsin?" Minik su damlası, yeni arkadaşına bu soruları arka arkaya sorarken, iri damla gülümsedi: "Ben sadece günün ilk ışıklarıyla birlikte bitkilerin yapraklarında bulunan milyonlarca çiy tanesinden sadece biriyim. Görünen o ki sen de öylesin. Biz diğer su damlacıkları gibi değiliz, özel yapımız sayesinde insanlar bizden yoğurt bile mayalıyorlar. Ayrıca toprağa can oluruz." dedi. Minik su damlası, kim olduğunu, nereden gelip nereye gittiğini böylece öğrenmişti. Yüzüne bir ışıltı yayıldı. Ait olduğu yere, toprağa yavaş yavaş karıştı.

NERMİN TEYZE NEREDE?

Ali ve Kemal benim en yakın arkadaşlarım. Sizin de böyle yakın arkadaşlarınız vardır eminim. Onlardan ayrı hiçbir şey yapmam. Sabahları beraber okula gideriz. Ödevlerimizi beraber yaparız. Oyunları beraber oynarız. Son zamanlarda hafta sonları kaykay yarışı yapıyoruz. En kısa sürede belirlediğimiz hedefe ulaşan birinci oluyor. Cumartesi günü o kadar çok kaykay sürdük ki bir ara çok susadık. Nermin teyzeden su istemeye karar verdik. Nermin teyze de kim diyecek olursanız o bizim komşumuz. Çok tatlı bir teyzedir kendisi. Bahçe katında oturuyor ve ne zaman susasak bize su veriyor. Nermin teyzeeee! Nermin teyzeeee! diye bağırdık ama Nermin teyzeden ses seda yok. Bizim ev taaa 6. katta şimdi kim çıkıp su alıp gelecek. Kemal, bahçe kapısının açık olduğunu söyledi. Ben yine de kapıyı tıkladığını söyledim.

Arkadan Ali, kapı açık içeri girip hemen su alıp çıkalım diye sessizce bir teklifte bulundu. Kapı açıkken tam önünde bile durmak doğru değilken içeri girmekten bahsettiği için çok ayıp olacağını söyleyip uyardım onları. Neyse ki Nermin teyze elinde bir sürahi suyla geldi. Seslendiğimizi duymuş ama namaz kıldığı için gelememiş. Ben kapının önünde olduğumuz için biraz utandım. Ama Allah'tan Kemal ve Ali'yi uyarmıştım. Evet Nermin teyze bizi çok seviyordu ama öyle evinin içine girmek olmazdı. Ev sahibinden izin almadan eve girmemiz hiç doğru değildi. Evde de ablamın odasına gittiğimde her zaman kapıyı tıkladırım o gel derse girerim. Ablam da aynısını benim odama girerken yapar. Nermin teyzenin verdiği sudan bir güzel içtik ve yarışımıza devam ettik. Kim mi kazandı? Eee söylememe gerek yok sanırım.

Tabloda yer alan ayeti H, J, Ö, Ğ harflerini silerek bulalım.
Ü harfi kelime arası boşlukları ifade ediyor.

Ö	E	H	J	Y	Ü	Ğ	i	H	Ö	M	J
A	Ğ	Ö	N	Ü	E	H	D	J	Ğ	E	N
L	H	J	E	Ğ	R	Ü	K	E	J	N	Ö
Ğ	D	i	J	Ö	N	Ğ	i	Z	H	i	Ü
T	Ö	A	Ğ	H	N	i	Ö	J	T	H	J
i	P	Ü	i	Ö	J	Z	i	H	Ğ	N	Ü
J	A	H	Ğ	L	Ö	J	M	A	Ö	Ğ	D
Ö	J	A	N	Ğ	J	Ü	V	E	Ü	i	J
Ğ	Ç	i	H	J	N	Ö	D	Ğ	J	E	Ü
O	J	T	Ğ	U	R	H	Ö	A	J	Ğ	N
L	H	Ö	A	Ğ	J	R	A	Ü	Ğ	S	J
E	Ğ	Ö	L	J	Ö	H	A	J	Ö	M	Ü
V	Ğ	E	Ö	H	R	J	Ö	M	Ğ	Ö	J
E	D	J	H	E	Ğ	Ö	N	Ü	K	Ğ	Ö
J	E	N	Ö	J	D	i	Ü	E	Ğ	H	V
L	Ö	H	E	R	J	Ö	Ğ	i	N	H	i
Z	J	Ğ	D	H	E	N	Ü	B	H	A	Ş
Ğ	K	J	H	A	Ü	E	H	J	V	L	Ğ
E	Ö	R	Ğ	H	E	Ü	Ö	G	i	J	H
R	M	J	E	Y	Ğ	H	i	Ö	J	N	Ğ

BOSNA HERSEK

Ben

Irmela

Reuf

Sevgili arkadaşlar, bu ay gezi defterime Mostar Köprüsü'nden el salladığım fotoğrafımla merhaba diyorum. Yanda gördüğümüz Boşnak arkadaşlarım İrmela ve Reuf'un ülkesi olan Bosna Hersek'teyiz.

Bosna Hersek, adını Bizans döneminde kaleme alınmış jeolojik bir kitaptan alıyor. Kitapta "Horion Bosona" şeklinde adı geçen Bosna, eski dilde iyi insanların bölgesi anlamına geliyor.

Bosna Hersek'in başkenti ve en büyük şehri Saraybosna. Halkın yarısından fazlası Boşnak olduğu için Boşnakça dili sıklıkla kullanılıyor.

Tarihte, Roma İmparatorluğu bünyesinde bulunan Bosna ülkesi, imparatorluğun çöküşünden yaklaşık üç asır kadar sonra Osmanlı idaresine girmiş. Osmanlı idaresine giren Bosnalıların çoğu İslamîyet'i kabul etmiş. Kabul etmeyen halka ise hoşgörü gösterilmiş.

Birçok medeniyete ev sahipliği yapan Bosna Hersek'i gezerken her medeniyetten eserler gördüm. Bir yanda katedraller bir yanda camiler diğer yanda Roma İmparatorluğu'ndan kalma eserler... Her attığım adımda sanki bir tarih kitabının sayfalarında geziyor gibiyim.

Boşnak Böreği

Tarihi 15. yüzyıla dayanan Başçarşı'da lezzetli bir Boşnak böreği yiyip kendime buranın geleneksel kıyafetlerinden olan şalvare ve zubun (yelek) aldım. Arkadaşlar Bosnalıların geleneksel kıyafetleri, okulumun yılsonu merasiminde giydiğim kıyafetlere gerçekten çok benziyor. Eve dönünce odama küçük bir sandık koymaya karar verdim. O sandıkta gezdiğim ülkelerden aldığım minik hatıraları saklayacağım. Elbette birisi de bu Boşnak kıyafetleri olacak.

Sözü gelmişken Boşnak kızları da "Kanatlı Yelek-i Dimiye" adı verilen şalvar ve yelek takımları giyiyorlar. Boşnak kızları bu güzel kıyafeti ilk kez kendi kına gecelerinde giyermiş.

Zubun (yelek)

Şalvare

Sebil Çeşmesi

Başçarşı dükkânlarında turumuzu tamamladıktan sonra sıra geldi Bosna Hersek'in simgelerinden olan Sebil Çeşmesi'nin serin sularından içmeye. Osmanlı'dan kalma bu tarihî çeşmeden buz gibi suyumuzu içerken üzerimizde uçan güvercinlerin kanat çırpışlarını dinlemek gerçekten muhteşem!

Bosna Hersek'in simgelerinden olan Mostar Köprüsü, Osmanlı Devleti tarafından yapılmış. Mimar Sinan'ın bir öğrencisinin tasarladığı köprü öylesine ünlenmiş ki bulunduğu şehre Mostar şehri denilmiş. Yakın zamanda tadilat yapılan köprü dünya mirası listesinde bulunuyor.

Mostar Köprüsü

Güneş, Bosna tepelerinden batarken akşam namazımızı yine Osmanlı mimarisinin bir eseri olan Gazi Hüseyin Bey Camii'nde kıldık. Bu harika camiden sonra Bosna'da yapılan ilk cami olan Fatih Sultan Mehmet'in yaptırdığı Hünkâr Camisi'ni de gezdik. Bu caminin bana en ilginç gelen özelliği abdest musluklarından kaplıca sularının akması oldu. Düşünsenize arkadaşlar musluklardan akan su hem ruha hem de bedene şifa...

Bosna'dan ayrılmadan Mostar Köprüsü'nün en yüksek noktasına çıkıp kollarımı kocaman açtım. Önümde yeşil bir nehir tıpkı kuşlar gibiydim. Sadece rüzgârı değil tarihi de kucakladım.

Kimsessiz Deniz

Her cumartesi olduğu gibi yine deniz manzarası izlemek üzere denize doğru yürümeye başladım. Denizi izlerken bir şeyler yemeyi içmeyi sevdiğim için alışveriş yapmaya markete girdim ve bir şey dikkatimi çekti.

Aynı yazlık kışlık kıyafetler gibi yiyecek ve içeceklerin de mevsim şartlarına ayak uydurmaya başladığını gördüm. Neredeyse hepsinin hem yazlığı hem de kışlığı vardı. Soğuk çay, soğuk kahve, soğuk çorba, soğuk baklava, soğuk kadayıf, soğuk tulumba tatlısı. Ah yok, o daha yapılmamıştı değil mi? Neyse, konuyu soğutmadan geri döneyim...

Denize geldim ve soğuk rüzgâr eşliğinde soğuk baklavamı yerken bir şey dikkatimi çekti. Önce düşündüğüm şeyin gerçek olabileceğine ihtimal vermedim. Sonra emin olmak için yakından baktım. Yoktu, eksikti, kayıptı. Böyle bir şey nasıl olabilirdi anlayamadım. Peki, neydi bu olan? Daha doğrusu olmayan...

Söylüyorum, soğuk baklavanın içinde fıstık yoktu. Soğuk baklavadan soğuyacaktım neredeyse. Desem de inanmayın bu bir şakaydı. Asıl sorun başkaydı. Koskoca denizde bir tane bile balık, hatta hiçbir deniz canlısı yoktu.

Bu tuhaflıkta bir iş, bu işte bir tuhaflık vardı. Dayanamayıp ertesi gün, hatta birkaç gün üst üste gittim ama nafile, deniz bomboştı. Artık iş başa düşmüştü, balıkların nereye kaybolduğunu bulmalıyım.

Bir sabah denize gidip sandalıma bindim ve başladım kürek çekmeye. Koskoca denizde küçücük sandal ile kaybolan balıkları bulmak, pastaneden alınan patatesli poğaçanın içinde patates bulmak kadar zor bir ihtimaldi. Ama ben kararlıyım...

Biraz ilerledim ve uzaktan denizanasına benzeyen bir şey gördüm. Heyecanla yanına gittim. Fakat gördüğüm şey beyaz cerrahi eldivenmiş. Biraz daha ilerledim ve balığa benzettiğim şeyin yanına gittim. Meğer o da pet şişeymiş...

Denizde balık dışında her şey yüzüyordu. Hatta bir ara, çöpler yüzünden balıkların kendilerine yer bulamadıkları için denizi terk etmek zorunda kalmış olabileceklerini dahi düşündüm...

Kürek çekmekten artık kollarım yorulmuştu. Tam kıyıya dönüyordum ki biraz derinlerde birkaç balık gördüm. Hemen dalgıç kıyafetlerimi giyip denizin dibine yüzerek indim ve bir de ne göreyim! Tüm deniz canlıları denizin dibinde dip dibe oturmuşlardı. Ama hepsi birbirinden çok uzaktaydı. Çünkü sosyal medyada dolaşıyorlardı... Peki, denizde dolaşmak yerine sosyal medyada dolaşan balıklar ne yapıyordu dersiniz?

Ben söyleyeyim...
Denizyıldızı yıldız olmak için sosyal medyaya videolar çekiyor...
Balon balığı balon patlatma oyunu oynuyor...
Denizatı videodan videoya atlıyor...
Denizanası sosyal medyadan yemek tariflerine bakıyor...
Yengeç oyundaki rakipleriyle mücadele ediyor ve diğer balıklar da "Yen geç, yen geç!" diye tezahürat yapıyordu. Bu duruma dur diyerek, balıklara ölçsüz sosyal medya kullanımının yanlış olduğunu anlatacak birisi lazımdı. Ortalarına geçip seslendim:
-Arkadaşlar, lütfen telefonları bırakıp beni dinler misiniz?
Hepsi şaşırdı ve telefonu bırakıp bana baktı. Biri hariç. Telefona yapışmış gibiydi sanki. "Sen telefonda ayrılamıyor musun?" diye sordum. "Ayrılamıyorum evet." dedi. Meğer vatoz balığıymış, telefona yapışmış... Ardından konuşmaya başladım:
-Öncelikle telefonlarınızı bırakıp beni dinlediğiniz için teşekkür ederim. Sizi denizde göremeyince merak ettim ve aramaya başladım. Nihayet burada buldum. Gördüğüm kadarıyla sosyal medya ağına düşmüşsünüz. Hiç merak etmeyin sizi oradan kurtaracağım...
Her şey ait olduğu yerde güzeldir. Sizin ait olduğunuz yer ise denizdir. Ama siz olmadığınız için deniz; sessiz ve kimsesiz kaldı. Ayrıca bilmelisiniz ki sosyal medya tuz gibi ölçülü kullanılmalıdır. Yemeğe ölçülü bir şekilde tuz atılırsa tadını güzelleştirir.

Ama olması gerekenden fazla atılırsa hem yemeğin tadını bozar hem de vücuda zarar verir. Sosyal medya da ölçülü ve doğru içeriklerle kullanılırsa yararlı, ölçsüz ve faydasız içeriklerle kullanılırsa zararlı olur. Ama sosyal medya dalgası, sizi ait olmadığınız yere sürükleyip götürmüş maalesef... Bir an önce ait olduğunuz gerçek yere, denize dönmelisiniz... Balıklar bu konuşmamdan epey etkilendi. Hatta bir ara, "Bu sosyal medya işinin suyunu çıkartmışız farkında olmadan." diye kendilerine kızdılar. Neyse ki yaptıkları yanlışları anladılar ve sosyal medyadan çıkıp denizde dolaşmaya başladılar. Ve son olarak aynı hataya düşmemeleri için küçük bir tabelanın üzerine büyük bir cümle yazıp denizin ortasına sabitledim. Tabelada şöyle yazıyordu:

Güzel kullanırsan
güzel olur.

Ayşe Merve Bektaş'ın
resminden uyarlanmıştır.

Yazan: Sümeyye Aydemir

VİKTORIA Taçlı Güvercini

Taçlı güvercinler kuşlar âleminin güzelliğiyle öne çıkan türlerinden biridir. Kırmızı renkte gözleri, mavimsi tüyleriyle eşsiz bir güzellikte yaratılmışlardır. Baş kısımlarında bulunan yelpaze şeklindeki tüylerin taç gibi görünmesi sebebiyle taçlı güvercin ismini almışlardır.

Endonezya ve Yeni Gine'nin nemli ve bataklık ormanlarında yaşamlarını sürdürürler. Dünyanın en büyük güvercini olan taçlı güvercinler yaklaşık beş kilo ağırlığında ve 80 cm uzunluğundadır. Neredeyse bir hindi büyüklüğündedir.

Yuvalarını topladıkları dal ve yapraklarla ağaçların yüksek yerlerine yaparlar. Her seferinde sadece bir yumurtası olan anne ve baba güvercin, 30 gün boyunca kuluçkaya yatar.

Yavrunun yumurtadan çıkmasına yakın anne ve baba güvercinin kursakları kalınlaşır. Burada yedikleri yiyeceklerden süte benzeyen bir gıda depolar. Yumurtadan çıkan yavru kısa bir süre bu gıdayla beslenip güçlenir. Bu beslenme özelliği taçlı güvercinlere özgüdür.

Efleri ve tüyleri için avlanan bu güzel güvercin türünün nesli, koruma altına alınmıştır.

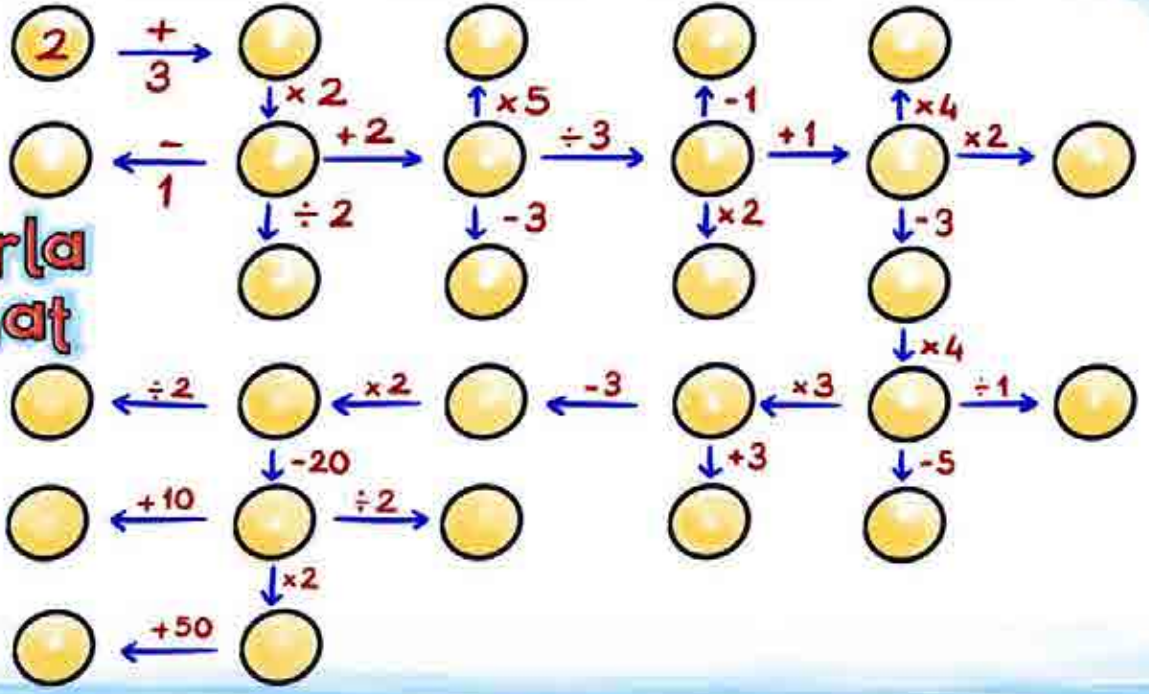
Otçul olan taçlı güvercinler meyve ve tohumlarla beslenirler. Gündüzleri gruplar hâlinde yiyecek ve su aramak için yürüyerek zamanlarını geçirirler. Sadece rahatsız edildiklerinde ya da gece ağaçlara tünemek için uçarlar.

Taçlı güvercinlerin patlama sesine benzeyen ötüşleri vardır. Uçarken de alkış sesine benzeyen bir ses çıkarırlar.

Sayılarla Seyahat

Kağan, Feyza, Tuğba, Selim ve Akif kurabiye dükkânından her biri, birbirinden farklı kurabiyeler almışlardır. İpuçlarından faydalanarak kimin hangi kurabiyeyi aldığını bulabilir misiniz?

	Kakaolu	Fındıklı	Çikolata	Limonlu	Portakallı
Kağan					
Feyza					
Tuğba					
Selim					
Akif					

- Akif, ismindeki son harfle başlayan bir kurabiye sipariş etti.
- Tuğba ve Selim, limonlu kurabiye sevmezler.
- Feyza, portakallı kurabiye almadı.
- Portakallı kurabiye alan kişinin adında Ğ harfi var.
- Tuğba, çikolatayı çok sever.

Teknoloji

Teknolojik birtakım terimler saklambaç oynuyor sizinle.
Aşağıda yer alan terimleri bulun. Çıkartmada yer alan görselleri ipucu olarak kullanabilirsiniz..

UÇAN DEHALAR

İnsanlar yüzyıllardır uçabilmek için hayaller kuruyor. Bu düşü kuran ilk siz değilsiniz. Keşke biz de uçabilseydik!

Günümüzde bu hayal gerçekleşmiş durumda. Artık kuşlardan daha uzaklara hatta uzaya bile gidebiliyoruz. Gökyüzünde macera dolu bir geçmişimiz olduğunu söyleyebiliriz. Bazı kaynaklar ilk insanlı uçuşun 9. yüzyılda Endülüslü Müslümanlar tarafından planör benzeri bir araçla gerçekleştiğini yazar. 10. yüzyılda yaşayan İsmail Cevheri ile devam eden havacılık denemeleri, 17. yüzyılda Hezarfen Ahmed Çelebi'nin uçuşu ile efsaneleşir.

Hezarfen'in en büyük hayali insanların gökyüzünde uçabileceği bir cihaz yapmaktı. İşte o hayal, İstanbul'daki Galata Kulesi'nden havalanarak İstanbul Boğazı'nı geçerek Üsküdar Doğancılar'a indiği o ünlü uçuşla gerçek oldu.

Evet, yanlış duymadınız! Hezarfen gerçekten de kanatlarını açıp İstanbul'un üstünde uçmuş biridir. Kendisi, kuşları izleyip, mühendislik tasarımları kullanarak "kartal kanatları" diye bilinen yapay kanatlar yapmış, lodoslu bir havada, rüzgârın kaldırma kuvveti oluşturacağı bilgisiyle bu büyük uçuşu gerçekleştirmiştir. Bu olay, tarih sayfalarına "İstanbul'u kuş bakışı gören ilk insan" olarak geçmiştir.

Hatta aynı dönemde, Lâgarî Hasan Çelebi adında bir başka deha, barut kullanarak roketle gökyüzüne çıktı!

Önceleri, insanlar kuşları izleyerek uçmayı hayal ediyorlardı. Sonra, balonlar, zeplinler, planörler en sonunda da uçaklar yaptılar. Bu araçlar sayesinde gökyüzünde özgürce yolculuk yapabiliyoruz.

Günümüzde, bilim kurgu filmlerinden hatırlayabileceğiniz gibi, uçan taksi, kaykay veya bisiklet gibi fantastik araçlar bile var. Üstelik, Türkiye'nin ilk uçan arabası Cezerî gibi harika icatlar da hayatımıza girmeye başladı.

Türkiye'nin ilk milli
insansız savaş uçağı

KIZILELMA

TB2

Türkiye'nin ilk SİHA
SİSTEMİ Bayraktar

İlk Muharip Uçak

KAAN

AKINCI

Bilim insanları, sürekli olarak uzay ve havacılık teknolojileri üzerinde çalışıyorlar. Örneğin, Selçuk Bayraktar gibi dehalar, insansız hava araçları (İHA) ile teknolojinin sınırlarını zorluyorlar. Uzay keşfi, dünya dışındaki gezegenlere seyahat etmemizi sağlayacak teknolojik gelişmelerle gerçekleşecek. Türk astronotlar da unutulmamalı! Alper Gezeravcı ve Tuva Cihangir Ataserver gibi astronotlarımız, artık uzayı keşfetmek için yola çıkıyorlar. Gelecekte, insanlar daha da büyük hayaller peşinde koşacaklar. Uzay turizmi sayesinde, insanların uzaya seyahat etmelerini ve diğer dünyaları keşfetmelerini sağlayacak yeni deneyimler yaşayabiliriz.

Gökyüzünde sınırlar yoktur!

Müslüman Türk bilginlerinin hikâyesi bize gösteriyor ki, hayal gücü ve çalışma ile herkes kendi uçuşunu gerçekleştirebilir.

Belki bir gün, siz de gökyüzünde kendi kanatlarınızla özgürce uçan biri olursunuz.

Gökyüzünde buluşmak üzere, hoşça kalın!

Gölgelerdeki Sır: Maşu

Tuğrul artık gölgelerin sırrını biliyordu. O, rüyalarda uçarken Maşu da onu takip ediyor olmalıydı. Ne yapıp edip Maşu'ya engel olacak, kitapların yitip gitmesine izin vermeyecekti. O gece Tuğrul'u çetin bir görev bekliyordu.

Sedir Ormanı'nın üzerinde kara bulutlar birikmişti. Şimşekler çakıyor, ormanın ortasında yükselen Sedir Dağı bütün heybetiyle göğe uzanıyordu. Dolunay bulutların ardından bir parlayıp bir sönüyordu. Derken hırçın bir yağmur bastırdı. Rüzgâr bütün gücüyle esti. İnce dalları belinden kırdı. Daha irice olanlar sağa sola savruldu. Sedir ağaçlarının yaprakları birer çivi gibi orman halkının üzerine yağdı. Yaşlı sedirler toprağın derinliklerine saldıkları kökleriyle yeryüzüne sıkı sıkı tutundu. Genç olanlar bir bir devrildi. Ormanın sakinleri sedir ağacının iğneli yapraklarından korunmak için dört bir yana kaçıştı. Kimi bir mağaraya kimi bir taş oyuğuna kimi de ağaç kavuğuna sığındı. Tuğrul da bütün olanları ihtiyar bir sedirin kovuğundan izledi.

Sedir Ormanı'nın gözcüsü Humbaba büyük bir fırtına koparmıştı. Tuğrul bunun sebebini biliyordu. Gılgamış, Enkidu ile yola çıkmış, Sedir Dağı'na doğru ilerliyordu. Niyetleri Humbaba ile dövüşmek, onu yere sermekti. Yağan yağmura esen rüzgâra rağmen iki dost geri adım atmadı. Humbaba fırtınanın onları durduramayacağını anladı. Kara bulutlar dağıldı, rüzgâr elini eteğini çekti.

Humbaba Sedir Dağı'nda tuzak kurdu, Gılgamış ile Enkidu'yu beklemeye başladı. Tuğrul, yağmurun dinmesini fırsat bildi, dağın eteklerine uçtu. Kanatlarını çırpıtı, iki yoldaşı gözlemeye başladı. Enkidu dostu Gılgamış'ı uyarıyordu.

"Yaban yazda sürümle dolaşırken, Aslanlarla dövüşür, yulkırlarla eğleşirken ihtiyar bir sedirin ağzından işittim. Humbaba derler bir dev hükmeder ormana.

Tufandan çetindir çılgılığı,
Ölümden beterdir soluğu."

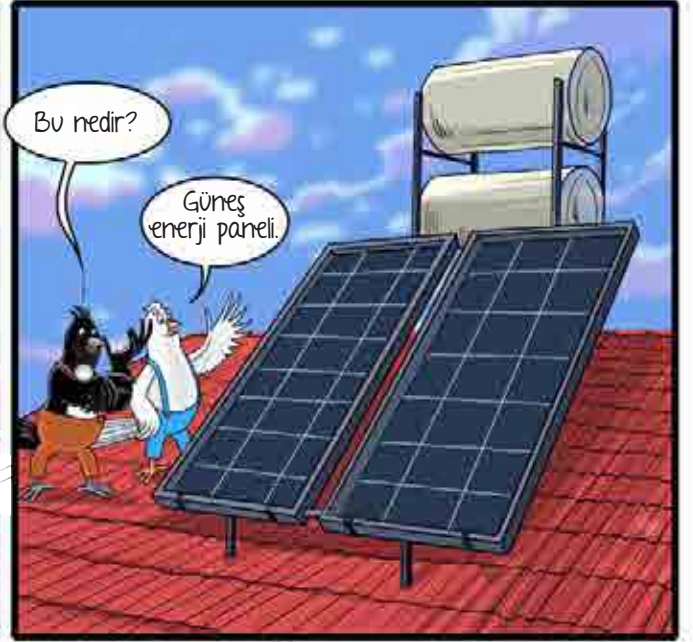
Gılgamış bileğinin gücüne güveniyordu. Uruk'un ustaları onun için koca koca baltalar, keskin hançerler, sağlam güzler dövmüştü.

İki dost Sedir Dağı'na iki yandan tırmanmaya başladı. Gılgamış sağdan, Enkidu ise soldan yol tuttu. Enkidu, Humbaba'nın karşısına çıktı. Gılgamış ise arkasında kaldı. Humbaba ardına derin bir hendek kazmıştı. Gılgamış acele davranınca hendeğe yuvarlandı. Enkidu, Humbaba ile çetin bir dövüşe tutuştu. Onun ardına geçip belindeki halatla Gılgamış'a yardım etmeye çalıştı. Fakat Humbaba, Enkidu'ya aman vermedi.* Onu belinden tutup kayaların dibine fırlattı. Tuğrul Enkidu'nun yanına vardı. Halatın ucunu gagasıyla tutup göğe yükseldi. Enkidu, Humbaba'nın dikkatini dağıtırken o, Gılgamış'ı hendekten kurtaracak, ardından bu iki yiğit, zalim Humbaba'nın işini bitirecekti.

Tuğrul gökte uçarken ay ışığında gölgesi Sedir Dağı'na vurdu. O, Gilgamiş'tan yana uçmaya çalıştıkça gölgesi Tuğrul'u geri çekti. "Maşu" dedi Tuğrul. Gölgelede saklanan ikiz. Ne yaparsa yapsın ileri gidemiyor, olduğu yerde dönüp duruyordu. O an aklına bir fikir geldi. "Madem sen benim gölgemde gizlenirsin, ben de karanlıkta yol alırım." Tuğrul kayalıkların kuytusuna saklandı. Taşların arasından sekti. Gizlice Gilgamiş'in düştüğü hendeğe yaklaştı. İpin bir ucunu bir kayaya bağladı, diğer ucunu Gilgamiş'a uzattı. Cenk* şimdi başlıyordu...

Devamı ağustos sayısında...

Bu Söz Bize Ne Söyler?

Aşağıda bir atasözünün kelimeleri bulunmakta. Atasözünün anlamı da yan sayfada yer almaktadır.

1.

Un ve suyun yoğrulup pişirilmesiyle yapılan yiyecek.

İ N

2.

Benzerlerinden daha iri, daha hacimli olan. Küçük kelimesinin karşıtı.

Ü

3.

Unun suyla ya da başka bir sıvıyla yoğrulmuş ve belli bir kıvama gelmiş hâli.

U N

4.

Az kelimesinin karşıtı.

— — — U N D A N

5.

Bir şeyin meydana gelmesi, vuku bulması.

— — U R

**Atalarımız
ne demek
istemiş ?**

Kullanılan malzeme bol olursa,
elde edilen şey o kadar çok olur.

Allame Nine

Geçmiş olsun yavrucuğum. İnşallah birkaç saate kadar ağrın daha da hafifleyecek.

İNŞALLAAAH!

İlacını getirdim abi.

Neden yüzün bu kadar şişmiş?

Aaaauhhh!

Ben anlatayım, Mehmet'in canı yanıyor sanırım.

Aaaahhh!

Dişi çürüyünce iltihap oluşmuş. O sebepten hem yüzü şişti hem de ağrısı var. Ama geçecek inşallah.

Böyle acı çekmek istemem. Dişlerimi hep fırçalayacağım nineciğim.

En doğrusu kızım.

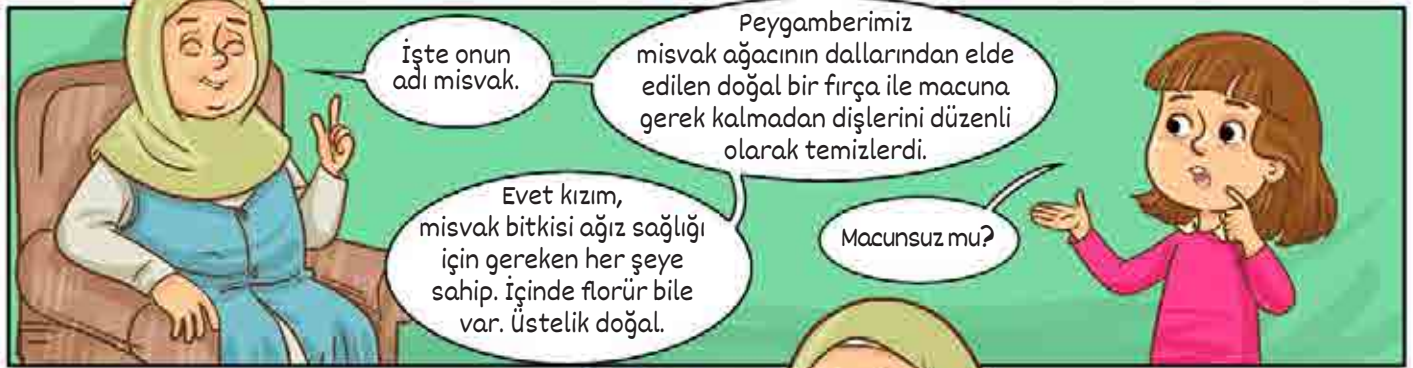
Diş ağrısı çok zordur. Bir kere benim de başıma gelmişti.

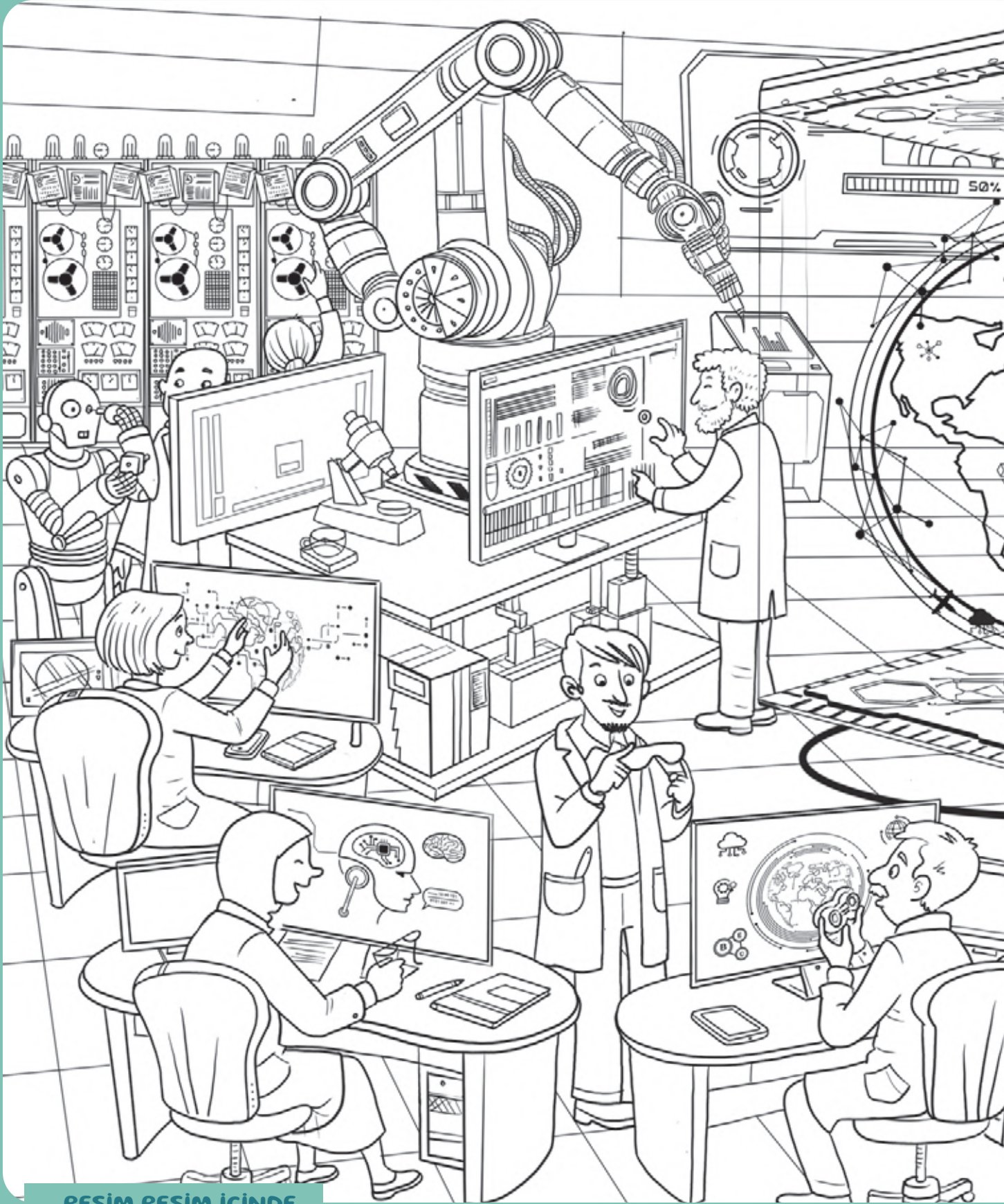
Sonra?

Geçti ama çok acımişti.

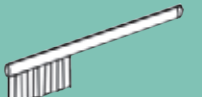
Diş temizliği ve bakımı çok önemli çocuklar. Düzenli olarak fırçalamamız lazım. Üstelik bu bir sünnet biliyor musunuz?

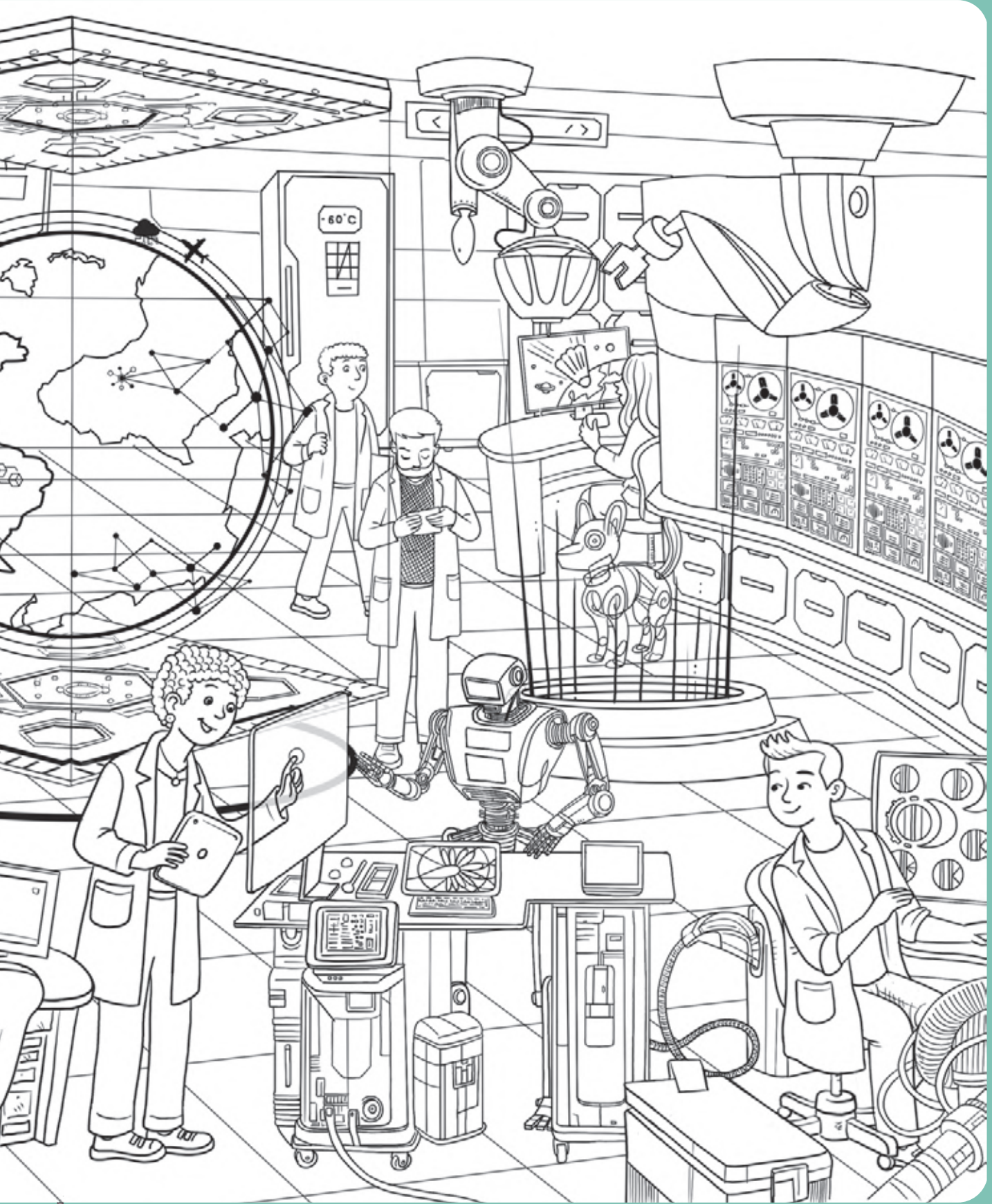

RESİM RESİM İÇİNDE

Sayfanın altında yer alan nesnelere bulun ve resmi boyayın.

MÜNASEBET

- ✓ Arapça bir sözcüktür.
- ✓ Sözlük anlamı "iki şey arasındaki benzerlik, uygunluk, ilgi, ilişki"dir.
- ✓ Münasebet, iki veya daha fazla varlığın veya olayın arasındaki ilişkidir diyebiliriz kısaca. Bu şeylerin birbirlerine uygunluklarını, alaka seviyelerini, benzerliklerini anlatır bu kelime bize.

- ✓ Bir konu hakkında fikrimizi belirtmemiz gerekirse "Bence uygundur." deriz değil mi? İşte buradaki "uygun" kelimesi yerine "münasip" kelimesini de kullanabiliriz. Münasip kelimesi de münasebetten gelir. Münasebet uygunluk, münasip uygun demektir.
- ✓ Günlük hayatımızda da zaman zaman duyduğumuz şu cümleleri hatırladın mı? Ne münasebet? gibi.. Birisi bize yapmadığımız bir şeyi sorarsa, örneğin benim kalemimi sen mi aldın gibi, ona şöyle deriz: "Ne münasebet, ben almadım." Ne ilgisi var, alakası yok gibi bir anlam verir.

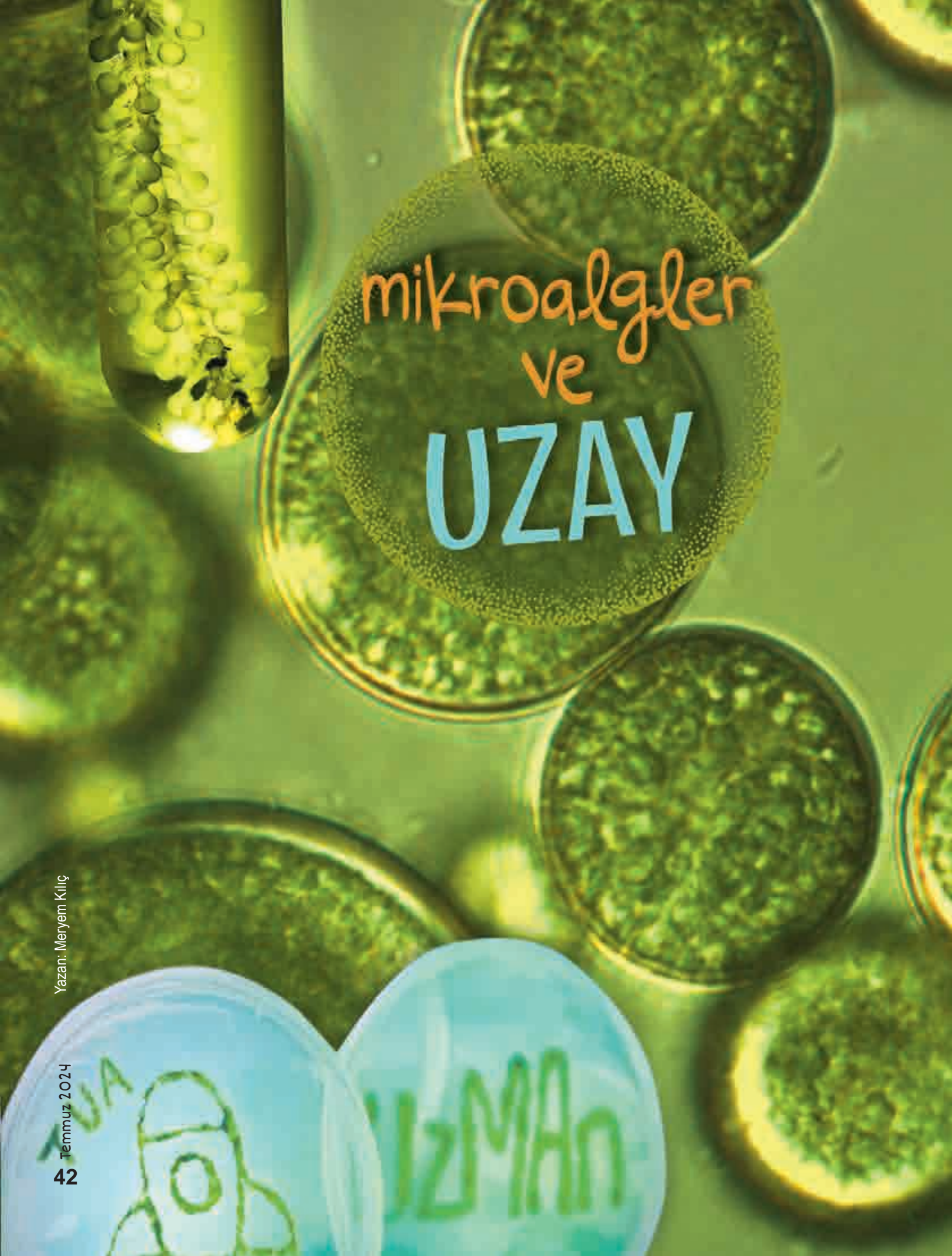
Bu Kelimeyi Hayatına Kat

- ✓ Sen de münasebet kelimesi ile ilgili 2-3 cümle söyleyebilir misin?
- ✓ "Sence bu pantolonun üstüne bu gömlek olur mu?" diye soran babana veya "Bu eteğin üstüne bu bluzu mu giyeyim yoksa şu gömleği mi?" diye soran annene "Bence bu münasip anneciğim/ babacığım" diyebilirsin. Yüzlerinde bir gülümseme oluşturman bence mümkün sevgili arkadaşım. Çünkü senin yaşındakilerin böyle eskilerden, naftalin kokulu kelimeleri sıklıkla kullandığını pek görmeyiz. Naftalin kokulu ne demekmiş, haydi bir büyüğüne sor bakalım. :)

KELİMELENDİN

Münasebet kelimesinin olumsuz; uygun olmayan, alakasız, benzerliği bulunmayan gibi anlamlara gelir. Olumsuz hâli günlük kullanımda da karşımıza çıkar. Bu kullanım, aşağıdaki etkinlikte ipler üzerine dağılmış. 1 rakamı size hangi renk ipten başlayacağınızı gösteriyor. Başladığınız ipten devam ederken, harfler kesişen ipin rengine dönüştüğünde artık diğer renkli ipi takip etmeniz gerekir. İp yollarını kullanarak harfleri bir araya getirin ve sorunun cevabını bulun.

mikroalgler
ve
UZAY

Yazan: Meryem Kiliç

Temmuz 2024
42

UZAY
UZAY

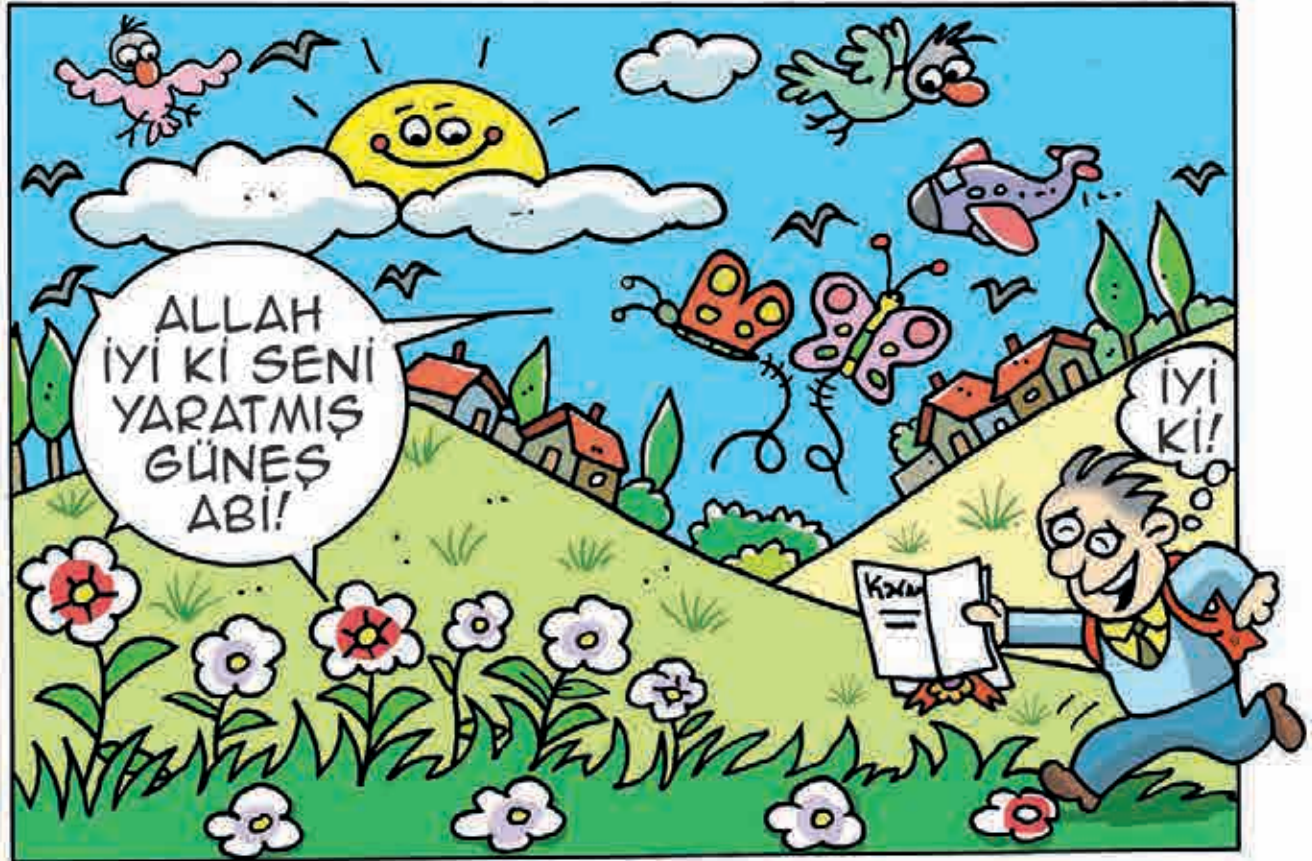
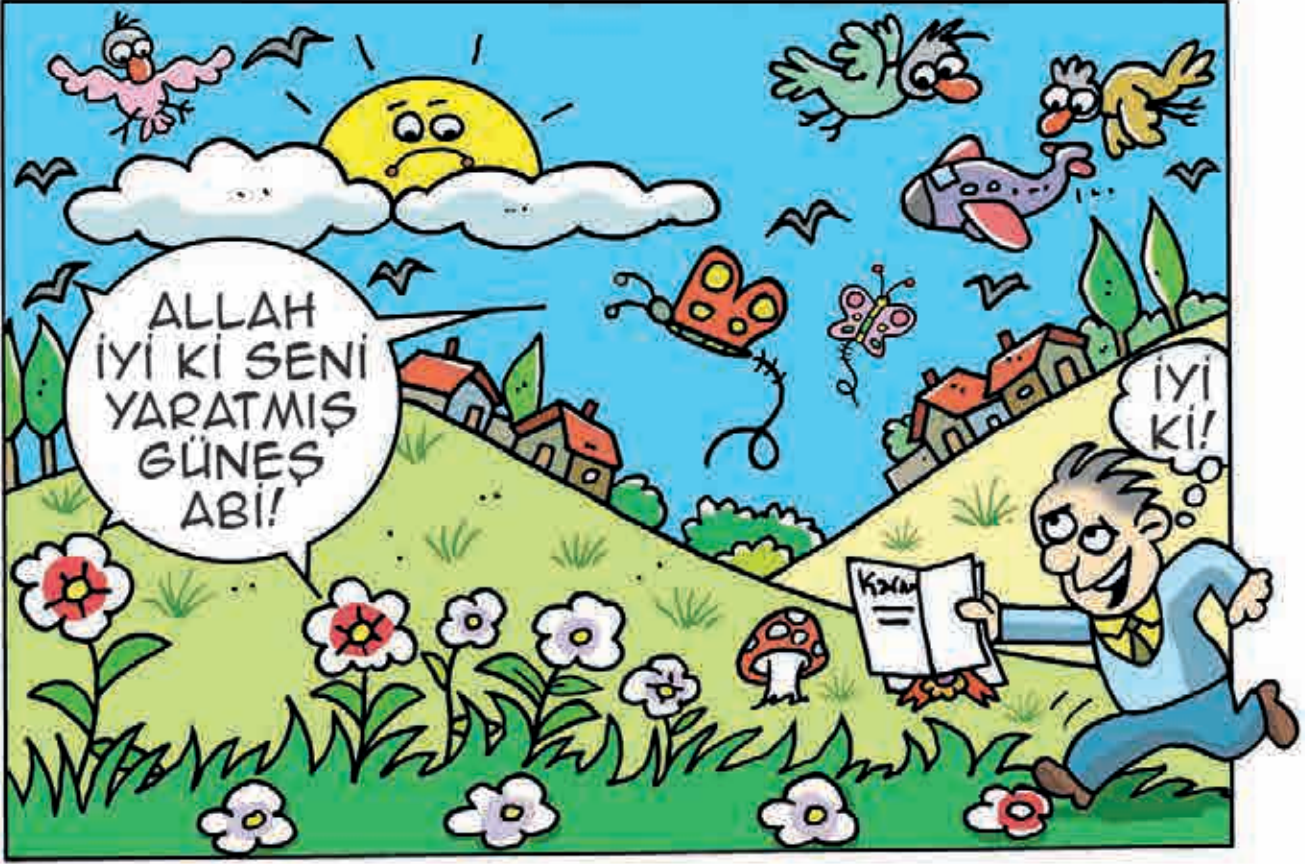
Mikroalgler, denizlerde ve tatlı sularda yaşayan çok küçük ve tek hücreli canlılardır. Yüz binlerce farklı mikroalg türü vardır. Kümeleştiklerinde gözle görülebilirler. Önemli özelliklerinden birisi fotosentez yapabilmeleridir. Atmosferdeki oksijen seviyesinin artmasını sağlarlar. Ayrıca güneş ışığı, karbondioksit, su, azot, fosfor gibi maddeleri kullanarak organik maddeler üretirler. Mikroalglerin ürettiği maddeler ilaç, enerji, tarım gibi farklı alanlarda kullanılır. Mikroalglerin dünyadaki varlığı dinazorlar kadar eskidir. Eski çağlarda mikroalgler besin kaynağı olarak kullanılırdı. Çinliler kıtlık dönemlerinde hayatta kalmak için mikroalgleri tüketmişlerdir. Bazı mikroalg türlerinde protein oranı etten daha yüksektir. Böylece dünyadaki besin ihtiyacını karşılamak için alternatif bir kaynak olarak düşünülür. Ayrıca zengin bileşenlerden oluşması sebebiyle insan sağlığı için de faydalıdır.

Pek çok faydası bulunan bu küçük canlılar yenilenebilir enerji kaynaklarından, uzay çalışmalarına kadar farklı amaçlarla kullanılıyor. Türkiye'nin ilk uzay görevinde gerçekleştirilen çalışmalardan biri de "Uzay Görevleri için Mikroalg Yaşam Destek Üniteleri (UzMAN)" deneyiydi. İkisi kutuplardan izole edilen, biri ise hem tatlı hem de tuzlu suda yaşayabilen farklı türde mikroalg, ilk Türk astronot Alper Gezeravcı tarafından test edildi. Mikroalg deneyine ait elde edilen veriler geçtiğimiz aylarda dünyaya ulaştı. Bu deneyin sonucuna göre mikroalglerin yer çekimsiz ortamda, kapalı mekânlarda bulunandan daha fazla karbondioksiti oksijene çevirdiği kanıtlandı. Bu bulgu, uzaydaki uzun süreli görevlerde, astronotların oksijen ihtiyacının karşılanması açısından önem taşıyor. Ayrıca astronotların enerji ve gıda ihtiyacını sağlayabilmek için mikroalglerden yararlanılabileceğini ortaya koyuyor.

NESELİ KARİKATÜRLER

Aşağıdaki iki karikatür birbirinin aynı gibi görünse de arasında tam 9 fark var. Bakalım kısa sürede bulabileceğiniz misiniz?

Abdullah Üneys Tüci

Amine Gülfem Bal

Ayşe Merve Bektaş

Ela Demirden

Hatice Altundağ

Eslem Özen

SİZDEN GELENLER

Ravza Üneşi

Kevser Bahar

Nisanur Taka

Ömer Faruk Çelik

Hayrunnisa Oruç

Sümeyye Özge Er

Visam el-Muhammed

Tabiat, doğa temalı fotoğraflarınızı cocukdergisi@diyanet.gov.tr adresine adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve fotoğrafı çektiğiniz yeri yazıp konu kısmına FOTOĞRAF yazarak göndermeyi unutmayın!

Oğuzhan Kelişli, 9, Denizli

Teslime Usta, 15, Trabzon

Ayşe Kübra Usta, 9, Burdur

Muhammed Siddik Mercan,
10, Gaziantep

Ayşe Nur Çelik, 11, Adana

Tuba Nur Çetin, 13, Bingöl

Bulmaca Çözümleri

Sayfa 6

Felak Suresi

Sayfa 10

İnsan kardeşine yardım ettiği sürece Allah da ona yardım eder.

Sayfa 11

188 39 12

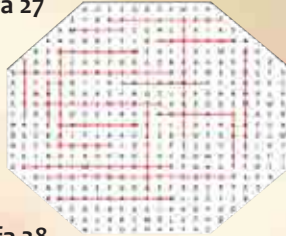
Sayfa 19

Ey iman edenler! Kendinizi tanıtırıp izin almadan ve içinde oturanlara selam vermeden kendi evlerinizden başka evlere girmeyin.

Sayfa 26

Kağan: Portakallı
Akif: Fındıklı
FeYZa: Limonlu
Tuğba: Çikolatalı
Selim: Kakaolu

Sayfa 27

Sayfa 38

Sayfa 34

Ekmeğin büyüğü hamurun çoğundan olur

Sayfa 41

Münasebetsizlik etme!

Mektubu Gelenler

Zehra Uslu
Nursima Çetin
Amine Eslem Gür

Sayfa 44

Okulda Sıra Dışı Bir Gün

Şıp! Şıp, şıp! Şıp, şıp, şıp!

Yaşasın bahar geliyor. Çatılardan sarkan buzlar eriyor. Güneş doğdu, uyanma vakti. Ama o da ne? Neredeyim ben? Gözlerimi ovuşturdum, etrafıma dikkatle baktım. Yatağım nerede, bu divan da neyin nesi? Köşede soba yanıyor. Üzerinde ekmecekler, mis gibi kızarmış ekmeğin kokusu. Karnım da acıktı. İçeriden annemin sesi geldi. Üzerinde sarı çiçekli bir elbise, elinde kahvaltılık tepsi. Kızarmış ekmeğe tereyağını sürüp uzattı. Kardeşim Hasan da kümeden yumurta toplamış. Benimki çift sarılı. İşte nefis bir köy kahvaltısı. Annem biraz acele edin, geç kalacaksınız, diyor. Nereye? Okula tabii. Okul mu? Ne sandın küçük kız. Ama benim okulum İstanbul'da. Zaten yaz tatili başlamadan köye neden geldik biz?

Hasan kıs kıs gülüyor. Çoktan kara önlüğünü giymiş. Tuhaf tuhaf yüzüne bakıyorum. Sonra üzerimdeki kıyafete takılıyor gözüm. Aaa bu önlüğü ne zaman giydim.

Şıp, şıp, şıp!

Yine o ses. Gözlerimi açıyorum. Şimdi de okuldayım. Öğretmen sobaya odun atıyor. Az kaldı çocuklar, diyor. Yakında havalar ısınır. Bakın karlar eriyor. Pencereden bakıyorum, tepedeki karaçam beyaz örtüsünü silkelemiş bile. Evet kış bitiyor, diyorum. Yakında ağaçlar tomurcuklanır. Kelebekler uçuşur.

"Zehra, Zehra..."

Biri arkamdan omuzuma vuruyor. Aaa Meryem mi? Sen de mi bizim köye geldin. Şaşırdın mı sen, diyor. Biz buralıyız ya. Nasıl yani, Meryem de mi bizim köyden? Gözlerim şaşkınlıktan kocaman oluyor. Meryem gülüyor hâlime. Bu işte bir tuhaflık var. Öğretmen Türkçe kitabının kırk sekizinci sayfasını açmamızı söylüyor. Çocukların hepsi aynı anda sayfaları çeviriyor. Tatlı bir hissettiren başlıyor. Kim okumak istiyor, diye soruyor öğretmen. Birkaç kişi büyük bir istekle parmak kaldırıyor. Ali, sen oku. Demek Ali de bizim köye gelmiş. Ali, kitaptaki öyküyü tatlı tatlı okumaya başlıyor: "Köyde Yaşam"

Şıp, şıp, şıp!

Yine miiii... Bu defa gözlerimi açmaya korkuyorum. "Zehra, Zehra, kızım..." Bu öğretmenim Neşe Hanım'ın sesi. Ok gibi yerimden fırlıyorum. Zehra iyi misin, dalıp gittin? İyiyim öğretmenim. Yerime otururken etrafa bakıyorum. Çok şükür bu sefer kendi sınıfımdayım. Her şey yerli yerinde. Gerçi sobanın o tatlı çatırtısı yok ama... Çatıdan şıp, şıp damlalar akıyor, önümde açık duran Türkçe kitabına bakıyorum. Sayfanın solunda küçük kız yeni uyanıyor, annesi ona kahvaltılık hazırlıyor. Hemen yan sayfada bu defa köy okulu var. Sıra sıra çocuklar, öğretmenlerini dinliyor.

Meryem usulca sesleniyor. İyi misin Zehra? Sorma Meryem, nerelere gidip geldiğimi bir bilersen.

Zehra Demir

Şehit Cengiz Polat Proje İmam Hatip
Ortaokulu 5/A

